

Notat vedr. videreuddannelse indenfor palliation til sundhedsprofessionelle med en mellemlang videregående uddannelse

Baggrund

Fire af Danmarks syv professionshøjskoler / University College udbyder Sundhedsfaglig Diplomuddannelse indenfor palliation. Det drejer sig om VIA UC, UC Syddanmark og UC Sjælland samt Metropol. Uddannelsesudbyderne samarbejder på landsplan og PAVI deltager i et årligt møde. Dette har afstedkommet kontakt til DMCG-PAL uddannelsesgrupper, der udarbejder anbefalinger til indholdet på palliativ grund-, videre- og efteruddannelser indenfor behandling, pleje og terapi for sundhedsprofessionelle. DMCG arbejdsgrupperne vurderer aktuelt, hvilke kompetencekrav, der bør indgå i monofaglige curricula med henblik på at overføre dem i informel og formel uddannelse. Målgrupperne for uddannelse er de faggrupper, der indgår i palliation. Hensigten er at optimere kvaliteten af den uddannelsesmæssige indsats i palliation: nationalt, regionalt og lokalt.

Indeværende notat er udarbejdet af de fire professionshøjskoler og vil indeholde et konkret oplæg til og en argumentation for formel kompetencegivende diplomuddannelse indenfor palliation for sundhedsprofessionelle med en mellemlang videregående uddannelse. Oplægget indeholder desuden en økonomisk attraktiv model for uddannelse på basis af specialist niveau indenfor palliation.

Anbefalinger

En diplomuddannelse er fleksibel og modulopbygget. Hvert modul er en afgrænset faglig enhed, der kan studeres selvstændigt. Indenfor sundhedsfaglig diplomuddannelse er der tre moduler specifikt rettet mod det palliative funktionsområde.

Til basisniveauet anbefales 1/3 diplomuddannelse svarende til 20 ECTS points bestående af tre palliative moduler:

- **Palliativ indsats – med fokus på mellem menneskelige aspekter 10 ECTS**
- **Palliativ indsats – symptomlindring og det professionelle arbejde 5 ECTS**
- **Palliativ indsats – symptomlindring og evidensbaseret praksis 5 ECTS**

Til specialistniveauet anbefales en hel diplomuddannelse på 60 ECTS bestående af:

Fælles obligatoriske moduler
Praksis - videnskabsteori og metode 10 ECTS Undersøgelse af sundhedsfaglig praksis 5 ECTS
Valgmoduler indenfor palliation
Palliativ indsats – med fokus på mellem menneskelige aspekter 10 ECTS Palliativ indsats – symptomlindring og det professionelle arbejde 5 ECTS

Palliativ indsats – symptomlindring og evidensbaseret praksis 5 ECTS + valgmoduler* svarende til 10 ECTS
Afgangprojekt 15 ECTS

* Valgmodulerne kan være et af følgende moduler: Etik i sundhedsprofessionernes praksis 5 ECTS, Kommunikation 10 ECTS, Udviklingsbaseret og forskningsorienteret praksis 10 ECTS, Rehabilitering i forhold til den palliative patient 5 ECTS

Uddannelseskonsulenterne fra Professionshøjskolerne deltager og bidrager gerne til denne fortsatte proces om udvikling af videreuddannelse indenfor palliation til sundhedsprofessionelle.

Sundhedsfaglig diplomuddannelse

Alle diplomuddannelserne har i foråret 2011 gennemgået en revision iværksat af Undervisningsministeriet med ny rammebekendtgørelse og nye nationale studieordninger. Revisionen har haft til formål at styrke diplomuddannelsernes position, som et relevant og dækkende efter- og videreuddannelsestilbud. Bekendtgørelsen og studieordningen er udarbejdet med afsæt i Kvalifikationsrammen for livslang læring, der giver et overblik over uddannelsesniveauerne i Danmark og viser, på hvilket niveau offentligt godkendte uddannelsesbeviser og grader er indplaceret i forhold til hinanden. Kvalifikationsrammen er også et redskab, der gør det lettere at sammenligne danske og udenlandske uddannelser. Endvidere fremmer det mobiliteten på tværs af landegrænser.

Formålet med sundhedsfaglig diplomuddannelse er at kvalificere den enkelte til selvstændigt at varetage specialiserede funktioner og udviklingsorienterede opgaver af høj kompleksitet inden for den sundhedsfaglige praksis samt videreudvikle egen praksis gennem anvendelse af forskningsbaseret teori og metode. Uddannelsens formål retter sig mod udvikling af enten specialistforståelse, et bredere/udvidet fagperspektiv og/eller nye faglige kompetencer.

Endvidere er formålet at kvalificere den enkelte til selvstændigt at indgå i tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i såvel offentlige som private virksomheder.

Sundhedsfaglig diplomuddannelse der udbydes under lov om åben uddannelse, indgår som kompetencegivende uddannelse i det formelle uddannelsessystem og vægter samspillet med den studerendes praksiserfaringer, teoriinddragelser og praksisbearbejdning. Dermed gives den studerende mulighed for at udvikle viden, færdigheder og kompetencer i samspillet mellem udviklingsviden, forskningsviden og praksisviden. Dette kommer til udtryk i forskellige undervisnings- og arbejdsformer, hvor fokus er på aktiv inddragelse af den studerendes erhvervs erfaring og kompetence. Der arbejdes således med fleksible læringsformer herunder relevante virtuelle arbejdsformer, og undervisnings- og arbejdsformerne afspejles i prøver og bedømmelse.

Basiskompetence indenfor palliation er forudsætningen for at varetage opgaver i relation til palliation, når indsatsen indgår som en **del** af det kliniske arbejde. Kompetencen er af samme grund funderet i bred viden og erfaring med mennesker med kræftdiagnose, kronisk sygdom og specifik viden om palliation som kan erhverves på de tre palliative moduler.

Specialiseret kompetence indenfor palliation er forudsætningen for at varetage optimal palliation, når indsatsen udelukkende er palliation. Kompetenceniveauet er dybt funderet i palliativ medicin, pleje-og omsorg, terapi, rehabilitering og er nødvendig for at kunne udøve sin funktion i en specialiseret virksomhed som kan erhverves i en sundhedsfaglig diplomuddannelse

Sundhedsfaglig diplomuddannelse palliativ indsats

I den sundhedsfaglige diplomuddannelse er der som nævnt tre valgmoduler, der retter sig mod den palliative indsats:

- Palliativ indsats – med fokus på mellemmenneskelige aspekter **10 ECTS**
- Palliativ indsats – symptomlindring og det professionelle arbejde **5 ECTS**
- Palliativ indsats – symptomlindring og evidensbaseret praksis **5 ECTS**

Palliativ indsats – med fokus på mellemmenneskelige aspekter har fokus på den tværfaglige indsats betydning for samspil og kommunikation mellem familiens medlemmer som pårørende, både børn, unge og ældre. På modulet drøftes den eksistentielle indflydelse samt de kulturelle, sociale og samfundsmæssige forståelser af død og lindring. Hele modulet er rammen for en udviklingsbaseret og forskningsorienteret praksisfor dybelse..

Palliativ indsats – symptomlindring og det professionelle arbejde har fokus på betydningen af tværfaglig indsats for den uhelbredeligt syge og døende patients lidelser, især med henblik på komplekse tilstande. Der fokuseres på betydningen af det professionelle arbejde mellem liv og død og de etiske dilemmaer i relation hertil. Symptomlindring og komplekse tilstande er rammen for en udviklingsbaseret og forskningsorienteret praksisfor dybelse.

Palliativ indsats – symptomlindring og evidensbaseret praksis har fokus på symptomlindring, fysiske lidelser og den tværfaglige indsats betydning for den uhelbredeligt syge og døende patient samt evidens af indsatsen. Modulet fokuserer på livskvalitet og meningsfulde aktiviteter og mestringsstrategiers indflydelse hos den uhelbredeligt syge og døende. Symptomlindring ved fysiske lidelser og komplekse tilstande er rammen for en udviklingsbaseret og forskningsorienteret praksis for dybelse.

De tre moduler vil i sammenhæng med de øvrige valgte moduler tilgodese kompetencerne til palliation på specialistniveau.

Ved valg af f.eks. valgmodulet Kommunikation vil der være mulighed for at tilegne sig kommunikative kompetencer, der tilgodeser fordybelse i den anerkendende tilgang m.m. På lignende måde vil valgmodulet Etik vil give kompetencer til at takle de mange etisk/moralske dilemmaer, som palliation byder på.

Forudsætninger for at medvirke i udviklings- og forskningsprojekter vil ligeledes blive tilgodeset, idet det modulerne bygger på inddragelse af en udviklingsbaseret og forskningsorienteret viden.

Med en hel diplomuddannelse sikres specialist niveauet således og den studerende vil opnå følgende læringsudbyttet som vil være rettet mod den palliative indsats:

Viden

Den studerende

- har udviklingsbaseret viden om og forståelse af praksis i relation til det valgte sundhedsfaglige område
- har viden og forståelse af teori og videnskabelig metode i relation til det valgte sundhedsfaglige område
- kan reflektere over teorier samt anvendelsen af teori og videnskabelig metode inden for det valgt sundhedsfaglige område

Færdigheder

Den studerende kan

- indsamle og analysere informationer inden for det valgte sundhedsfaglige område med anvendelse af relevant/e metode/r
- beskrive, analysere, kritisk vurdere, dokumentere og formidle praksisnære problemstillinger samt begrunde og formidle valgte handlemuligheder inden for sundhedsfremme og forebyggelse, der relaterer sig til udvikling af den sundhedsfaglige praksis
- formidle faglige såvel som praktiske problemstillinger og handlemuligheder for relevante samarbejdspartnere og/eller brugere

Kompetencer

Den studerende kan

- håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i arbejdssammenhænge
- indgå i faglige som tværfaglige samarbejder
- udvikle egen praksis inden for valgte sundhedsfaglige område

Økonomi

Prisen på diplommoduler i palliation er afhængige af det enkelte udbydende UC og af modulets omfang – dvs. om modulet er et omfang på 10 ECTS eller et omfang på 5 ECTS. Der kan desuden være er varierende antal lektioner fra de udbydende UC'er, som kan give prisforskelle.

Hvis den samlede pris f. eks.tager udgangspunkt i ovenstående skema og ud fra en beregning, hvor der opereres med priser for et 10 ECTS på mellem kr. 9.000,- og kr. 13.000,- for et 10 ECTS modul og mellem kr. 4.500,- og kr. 6.500,- for et 5 ECTS modul, vil et diplomuddannelsesforløb på basis niveau koste kr. ca. 32.000,-. En fuld diplomuddannelse vil koste kr. ca. 72.000,-.

Til diplommoduler kan der søges Statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) (www.svu.dk), såfremt studerende opfylder kravene hertil. SVU-satsen er pr. april 2011 kr. 3.064,- pr. uge svarende til 80 % af den højeste dagpengesats. En hel diplomuddannelse er normeret til 40 uger, hvilket vil udløse SVU svarende til kr. 122.560,-. En diplomuddannelse er med andre ord både en økonomisk og fagligt attraktiv uddannelse.

Erfaringer og evalueringer

Konsulenterfaringerne viser, at der lokalt i regionsregi efterspørges kompetencer på både basis og specialist niveau. Studerende efterspørger desuden kompetencer indenfor palliation, gerne på diplomniveau, da mange foretrækker uddannelser der er udbudt under Undervisningsministeriet, ide moduler på diplomuddannelserne er kompetence- og adgangsgivende og kan medtages i det øvrige etablerede uddannelsessystem. Dette har betydning, når individuelle karriere forløb skal planlægges.

Evalueringerne af allerede gennemførte moduler tydeliggør de studerendes udbytte af uddannelsen. Her peges på tre vigtige parametre som kendetegner diplomuddannelserne

- Opdatering af nyeste viden og integration mellem teori og praksis
- Fordybelse i den nyeste viden
- Dannelse af netværk tværfagligt og tværsektorielt

I nedenstående ses eksempler på, hvad studerende i evalueringen tillægger størst betydning i deres uddannelse:

"At blive opdateret med ny viden og at have tiden til at fordybe sig."

"At møde andre sygeplejersker fra andre specialer og erfare, at tingene kan gøres på andre måder."

"Jeg har fået en masse viden med mig, som jeg vil benytte i mit arbejde fremover!"

"At modulet er et fuldtidsmodul, så det er muligt at fordybe sig og hellige sig modulet i en kort, men intens periode."

"En stor del af undervisningen har været meget inspirerende, jeg har fået et netværk og jeg har fået ny lyst til at fordybe mig teoretisk."

Evaluering af Palliativ indsats – mellemmenneskelige aspekter
Metropol, efteråret 2010

På vegne af de fire professionshøjskoler

Lilian Hove Andersen VIA
Ellen Sanddahl Sørensen UC Syddanmark
Bodil Laursen UC Sjælland
Helen Frost UC Sjælland
Lene Sørensen Metropol